

Warszawa, dnia 10-09-2020 r.

MINISTER KLIMATU

BKA-I.0831.3.2020.AG
1210724.4006660.3158397

Pan
Krzysztof Madaj
Dyrektor
Zakładu Unieszkodliwiania Odpadów
Promieniotwórczych
ul. Andrzeja Sołtana 7, 05-400 Otwock

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Działając na podstawie upoważnienia Ministra Klimatu nr 1/2020 z 6 maja 2020 r. oraz aneksu do upoważnienia z 3 czerwca 2020 r. zespół kontrolujący Ministerstwa Klimatu przeprowadził w dniach od 7 maja do 30 czerwca 2020 r. kontrolę planową w Zakładzie Unieszkodliwiania Odpadów Promieniotwórczych (dalej: ZUOP), z siedzibą w Otwocku, ul. Andrzeja Sołtana 7 w zakresie:

1. *Działalności ZUOP w ramach udzielonej dotacji podmiotowej na rok 2019.*
2. *Zaleceń wydanych w ramach kontroli Ministerstwa Energii w 2019 r.*

Kontrola została przeprowadzona przez zespół kontrolujący w składzie:

- Aleksandra Gregorkiewicz – Radca Ministra w Biurze Kontroli i Audytu,
- Ewa Walczak – Radca Ministra w Biurze Kontroli i Audytu (do 26 maja 2020 r.),
- Adrianna Rotuska – Hryniów – Naczelnik Wydziału Kontroli Resortowej w Biurze Kontroli i Audytu (od 3 czerwca 2020 r.),
- Joanna Matusiak – Główny Specjalista w Biurze Kontroli i Audytu,
- Adam Zamojski – Starszy Specjalista w Departamencie Energii Jądrowej.

Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2019 r. do 31 grudnia 2019 r.

Kontrola została przeprowadzona na podstawie na podstawie art. 6 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. *o kontroli w administracji rządowej*¹ oraz art. 116 ust. 1 i 2 ustawy *Prawo atomowe*².

Zgodnie ze stanem na dzień zakończenia czynności kontrolnych, Dyrektorem ZUOP jest p. **Krzysztof Madaj**, powołany na to stanowisko przez Ministra Klimatu z dniem 26 maja 2020 r.³. W okresie wcześniejszym funkcję dyrektora sprawował p. Andrzej Cholerzyński⁴.

[Dowód: akta kontroli str.1-2]

Ocena ogólna kontrolowanej działalności

¹ tekst jednolity Dz. U. z 2020 r. poz. 224

² tekst jednolity Dz. U. z 2019 r. poz. 1792

³ Akt powołania BDG-WK.1201.10.2020.EB z 26 maja 2020 r.

⁴ Powołany na stanowisko od 1 stycznia 2011 r., odwołany z dniem 26 maja 2020 r., pismo znak: BDG-WK.1201.9.2020.EB

Ministerstwo Klimatu ocenia pozytywnie z zastrzeżeniami działalność ZUOP w ramach udzielonej dotacji podmiotowej na rok 2019 i realizacji zaleceń wydanych w ramach kontroli Ministerstwa Energii w 2019 r.

W toku kontroli stwierdzono następujące uchybienia:

- uchybienia w ocenie merytorycznej dowodów księgowych (w 23 na 49 badanych dowodów księgowych),
- nie ujęto w polityce rachunkowości ZUOP konta analitycznego 702-300/Przychody – odbiór źródeł wysokoaktywnych, pomimo że inne konta analityczne są wykazywane.

Opis stanu faktycznego

W okresie objętym kontrolą ZUOP działał na podstawie statutu nadanego przez Ministra Energii⁵. Statut ZUOP w § 10 stanowi, że strukturę organizacyjną oraz szczegółowy zakres zadań i obowiązków jednostek merytorycznych, jednostek obsługi oraz jednostek zamiejscowych określa regulamin organizacyjny Zakładu. Regulamin organizacyjny został wprowadzony Zarządzeniem nr 3/R/2018 Dyrektora ZUOP.

I. Działalność ZUOP w ramach udzielonej dotacji podmiotowej na rok 2019

I.1. Ustalanie wysokości przyznanej dla ZUOP dotacji podmiotowej

Kontrolą objęto dokumentację dotyczącą przyznania przez Ministra Energii dotacji podmiotowej, w tym wniosek o udzielenie dotacji podmiotowej⁶ oraz korespondencję dotyczącą kwoty dotacji podmiotowej na 2019 rok⁷, *Plan rzeczowo-finansowy ZUOP na 2019 rok*.

ZUOP zgodnie z § 2 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów (dalej: rozporządzenie) złożył wniosek do Ministra Energii o przyznanie dotacji podmiotowej⁸, którą otrzymał na realizację 6 zadań (określonych w Planie rzeczowo-finansowym)⁹. Dotacja podmiotowa była wypłacana według złożonego w Ministerstwie Energii harmonogramu przekazywania dotacji na wyodrębniony numer rachunku bankowego ZUOP¹⁰, zatwierdzonego przez Ministra Energii.

ZUOP przedłożył Plan rzeczowo-finansowy na 2019r., sporządzony zgodnie z § 13 ust.1 rozporządzenia, który został zatwierdzony przez Ministra Energii¹¹. Na podstawie złożonego w Ministerstwie Energii i zatwierdzonego Planu rzeczowo-finansowego ustalono, że łączna kwota na finansowanie zadań została oszacowana na 13 815 000 zł. Na tę sumę składają się: dotacja podmiotowa w kwocie 9 915 000,00 zł oraz dochody własne ze świadczonych usług w wysokości 3 900 000 zł.

W pierwotnym brzmieniu wniosek obejmował udzielenie dotacji w kwocie 9 915 000,00 zł, jednakże decyzją Ministra Finansów¹² z dnia 1 kwietnia 2019 r. o blokadzie wydatków, zmniejszeniu uległy kwoty przyznanych dotacji podmiotowej i celowej w kwocie 2 200 000,00 zł (dotacja podmiotowa została zmniejszona o kwotę 1 500 000,00 zł, dotacja celowa o kwotę 700 000,00 zł). W związku z powyższym kwota przyznanej dotacji podmiotowej została zmniejszona do 8 415 000,00 zł, a dotacji

⁵ Zarządzeniem Ministra Energii w sprawie nadania statutu państwowemu przedsiębiorstwu użyteczności publicznej pod nazwą „Zakład Unieszkodliwiania Odpadów Promieniotwórczych” z 1 marca 2017 r., Dz. Urz. Ministra Energii z dnia 16 marca 2017 r. poz. 5.

⁶ Pismo z dnia 30 kwietnia 2018 r., znak ZUOP/858/2018

⁷ Pismo z dnia 12 września 2018 r., znak ZUOP/1682/2018; Pismo ME z dnia 19 września 2018 r., znak IK: 269645; Pismo ZUOP z dnia 15 października 2018 r., znak ZUOP/1924/2018; Pismo ME z dnia 31 października 2018 r., znak IK: 280626

⁸ ustawa Prawo Atomowe przewiduje także oprócz dotacji podmiotowej przyznawanie dotacji celowej

⁹ Dotacja podmiotowa udzielona Zakładowi Unieszkodliwiania Odpadów Promieniotwórczych z siedzibą w Otwocku-Świerku przez Ministra Energii w 2019 roku, w kwocie 6 650 000,00 zł (Rozdział 15004 *Zadanie w zakresie bezpiecznego wykorzystania energii atomowej § 2580 Dotacja podmiotowa z budżetu dla jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych*).

¹⁰ Pismo z dnia 07 stycznia 2019 r., znak W/ZUOP/10/2019;

¹¹ Pismo ME z dnia 17 grudnia 2018 r., znak DNP.I.096.10.2018, IK:296321

¹² z dnia 1 kwietnia 2019 r.

celowej nie udzielono¹³.Zmniejszona kwota dotacji podmiotowej była wypłacana według zaktualizowanego i zaakceptowanego przez Ministra Energii harmonogramu przekazywania dotacji podmiotowej¹⁴.

Zgodnie z wyjaśnieniami Dyrektora ZUOP¹⁵, kwota dotacji, o którą wnioskował Zakład w kwocie 9 915 000 zł wynikała z przekroczenia sumy kosztów nad przychodami z tytułu realizacji zadań, o których mowa w art. 114 Prawa atomowego.

Główna księgową złożyła wyjaśnienia¹⁶, z których wynika, że zgodnie z obowiązującymi przepisami dotacja podmiotowa, o którą wnioskuje ZUOP jest różnicą pomiędzy przychodami możliwymi do uzyskania a kosztami koniecznymi do poniesienia na działalność związaną z postępowaniem z odpadami promieniotwórczymi. Proces ubiegania się o środki budżetowe odbywa się w kwietniu roku poprzedzającego rok, na który udzielana jest dotacja. Opracowanie planu odbywa się pół roku później (w listopadzie). Dochodzi, więc do przesunięć w ramach zadań i rodzajów kosztów dofinansowanych dotacją. Planowana kwota kosztów przewidzianych do sfinansowania przychodami własnymi wynosiła 3 900 000 zł i była o 400 000 zł wyższa niż ujęta we wniosku. Zmiana była spowodowana głównie zwiększeniem sumy planowanych usług obcych, w tym usług stałych wynikających z zawartych umów.

[Dowód: akta kontroli str. I.1/1-10]

Porównanie planowanych kosztów do poniesienia ze środków dotacji podmiotowej w układzie rodzajowym dla wniosku i Planu rzeczowo-finansowego.

Rodzaje kosztów finansowanych ze środków dotacji podmiotowej	Wniosek: Koszty pokrywane dotacją podmiotową [PLN]	Plan rzeczowo-finansowy: Koszty pokrywane dotacją podmiotową [PLN]
Wynagrodzenie z narzutami	4 356 000	4 356 000
Materiały	401 000	359 000
Energia	212 000	141 000
Usługi obce	1 679 000	1 792 000
Koszty pośrednie ogólnozakładowe	3 267 000	3 267 000
RAZEM	9 915 000	9 915 000

Porównanie planowanych kosztów do poniesienia ze środków dotacji podmiotowej w układzie zadaniowym dla Wniosku i Planu rzeczowo-finansowego.

¹³ Pismo z dnia 30 kwietnia 2019 r., znak DEJ.III.4543.13.2019, IK: 353402

¹⁴ Pismo z dnia 07 maja 2019 r., znak W/ZUOP/327/2019.

¹⁵ Pismo z dnia 14 maja 2020 r.

¹⁶ mail z dnia 9 czerwca 2020 r.

Zadania współfinansowane dotacją podmiotową	Wniosek: Koszty pokrywane dotacją podmiotową [PLN]	Plan rzeczowo-finansowy: Koszty pokrywane dotacją podmiotową [PLN]
Zadanie 1 „Odbiór, transport i ewidencja źródeł, odpadów i innych substancji promieniotwórczych oraz materiałów jądrowych z terenu całego kraju, w tym wypalonego paliwa jądrowego”	945 000	900 000
Zadanie 2 „Przechowywanie i składowanie źródeł, odpadów i innych substancji promieniotwórczych oraz materiałów jądrowych, a także ochrona fizyczna KSOP”	3 150 000	2 720 000
Zadanie 3 „Przetwarzanie odpadów promieniotwórczych i ochrona fizyczna obiektów technologicznych ZUOP”	2 205 000	2 400 000
Zadanie 4 „Eksploatacja przechowalników wypalonego paliwa jądrowego pochodzącego z badawczych reaktorów jądrowych i ochrona fizyczna obiektów jądrowych”	535 000	461 000
Zadanie 5 „Zapewnienie bezpieczeństwa jądrowego i ochrony radiologicznej w zakresie postępowania ze źródłami, odpadami i innymi substancjami promieniotwórczymi oraz wypalonym paliwem jądrowym”	1 720 000	1 780 000
Zadanie 6 „Obsługa techniczna i remonty zakładowych obiektów, urządzeń i instalacji własnych Zakładu, niezbędnych do postępowania z odpadami promieniotwórczymi i wypalonym paliwem jądrowym oraz transportu, przechowywania i składowania materiałów jądrowych i źródeł promieniotwórczych”	1 360 000	1 654 000
RAZEM	9 915 000	9 915 000

Udział dotacji podmiotowej w kosztach całkowitych zgodnie z Planem rzeczowo-finansowym.

Rodzaje kosztów finansowanych ze środków dotacji podmiotowej	Koszty dotacji podmiotowej [PLN]	Koszty zadań finansowanych z dotacji podmiotowej i środków własnych [PLN]	Procentowy udział dotacji podmiotowej (%)
Wynagrodzenie z narzutami	4 356 000	5 082 000,00	85,7
Materiały	359 000	398 250	90
Energia	141 000	189 000	74,6
Usługi obce	1 792 000	2 725 000	65,8
Koszty pośrednie ogólnozakładowe	3 267 000	3 811 500	85,7
Amortyzacja majątku, pozostałe koszty	0	1 609 250	0
RAZEM	9 915 000	13 815 000	71,8

W 2019 r. ZUOP planował sfinansowanie kosztów realizacji zadań środkami dotacji podmiotowej w 71,8% ogólnych założonych kosztów działalności.

Wniosek o udzielenie dotacji podmiotowej został złożony w terminie oraz został sporządzony w sposób zgodny z § 2 ust. 3 rozporządzenia. Na podstawie wniosku ZUOP przygotował Plan rzeczowo-finansowy, na podstawie różnicy sumy kosztów nad przychodami z tytułu realizacji zadań finansowanych środkami dotacji podmiotowej. Plan rzeczowo-finansowy został sporządzony zgodnie z § 13 ust. 1 rozporządzenia i został zatwierdzony przez Ministra Energii. Proces planowania został przeprowadzony prawidłowo.

Kontrolujący ocenili kontrolowane zagadnienie pozytywnie.

I.2. Wykorzystanie i rozliczenie przyznanej dotacji podmiotowej

Wykorzystanie i rozliczenie przyznanej dotacji podmiotowej

Polityka rachunkowości ZUOP¹⁷ spełnia wymogi art. 10 ust. 1 ustawy z 29 września 1994 r. o rachunkowości¹⁸.

[Dowód: akta kontroli str. I.2/1-22]

Zakład prowadzi wyodrębnioną ewidencję księgową środków otrzymanych w ramach dotacji oraz poniesionych wydatków związanych z realizacją poszczególnych 6 zadań, w sposób umożliwiający identyfikację poszczególnych operacji gospodarczych w powiązaniu z dokumentami źródłowymi, co jest zgodne z § 16 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 4 października 2007 roku, w sprawie dotacji podmiotowej i celowej, opłat oraz gospodarki finansowej przedsiębiorstwa państwowego użyteczności publicznej – „Zakładu Unieszkodliwiania Odpadów Promieniotwórczych” (dalej: rozporządzenie ws. dotacji) i polityką rachunkowości ZUOP¹⁹.

¹⁷ Wprowadzoną zarządzeniem nr 1/2019 z 2 stycznia 2019 r. Dyrektora Zakładu Unieszkodliwiania Odpadów Promieniotwórczych – Przedsiębiorstwo Państwowe w sprawie wprowadzenia „Dokumentacji zasad (polityki) rachunkowości”

¹⁸ Tj. Dz. U. z 2019 r., poz. 351 z późn. zm.

¹⁹ Wprowadzoną zarządzeniem nr 1/2019 z 2 stycznia 2019 r. Dyrektora Zakładu Unieszkodliwiania Odpadów Promieniotwórczych – Przedsiębiorstwo Państwowe w sprawie wprowadzenia „Dokumentacji zasad (polityki) rachunkowości”

[Dowód: akta kontroli str. I.2/1-22]

Dla celów wpływu dotacji podmiotowej Zakład posiada wyodrębniony rachunek bankowy²⁰, na który w 2019 roku przekazano środki w łącznej wysokości 8 415 000 zł²¹, w 12 transzach, w tym 8 transz po 700 000 zł, 2 transze po 800 000 zł, jedna transza w wysokości 715 000 zł i jedna transza w wysokości 500 000 zł. Środki dotacji wpłynęły na ww. rachunek bankowy ZUOP w kwotach zgodnych z zaktualizowanym harmonogramem przekazywania dotacji podmiotowej²². Opóźnienia w przekazywaniu środków dotacji wystąpiły w styczniu, czerwcu i listopadzie i wynosiły od 1 do 3 dni. Środki dotacji, które wpłynęły na rachunek bankowy ZUOP przedstawia poniższe zestawienie.

Lp.	Data wpływu środków dotacji – WB	Kwota wpływu środków dotacji na r-k bankowy ZUOP	Planowane terminy wpływu środków dotacji wg harmonogramu	Kwoty dotacji wg harmonogramu przekazywania dotacji podmiotowej	Opóźnienia w przekazywaniu dotacji
1.	25.01.2019 r. - WB nr 3/2019	715 000	24.01.2019 r.	715 000	1 dzień
2.	22.02.2019 r. - WB nr 5/2019	700 000	22.02.2019 r.	700 000	
3.	22.03.2019 r. - WB nr 7/2019	700 000	22.03.2019 r.	700 000	
4.	24.04.2019 r. - WB nr 9/2019	800 000	24.04.2019 r.	800 000	
5.	24.05.2019 r. - WB nr 11/2019	800 000	24.05.2019 r.	800 000	
6.	25.06.2019 r. - WB nr 13/2019	700 000	24.06.2019 r.	700 000	1 dzień
7.	24.07.2019 r. - WB nr 14/2019	700 000	24.07.2019 r.	700 000	
8.	23.08.2019 r. - WB nr 16/2019	700 000	23.08.2019 r.	700 000	
9.	24.09.2019 r. - WB nr 18/2019	700 000	24.09.2019 r.	700 000	
10.	24.10.2019 r. - WB nr 20/2019	700 000	24.10.2019 r.	700 000	
11.	25.11.2019 r. - WB nr 22/2019	700 000	22.11.2019 r.	700 000	3 dni
12.	18.12.2019 r. - WB nr 24/2019	500 000	18.12.2019 r.	500 000	
Razem:		8 415 000	x	8 415 000	X

[Dowód: akta kontroli str. I.2/1-22]

W 2019 r. ZUOP nie uzyskał odsetek bankowych od środków na wyodrębnionym rachunku bankowym²³, na który wpływały poszczególne transze dotacji podmiotowej na 2019 r.²⁴

Opłata za prowadzenie wydzielonego rachunku bankowego dla dotacji podmiotowej jest bezpośrednio pobierana z konta podstawowego ZUOP a następnie księgowana w ciężar kosztów pośrednich²⁵.

²⁰ numerze: 42 1020 1127 0000 1302 0012 3455 zgodnie z załącznikiem nr 1 do umowy rachunku bieżącego z 16 kwietnia 2010 r.

²¹ W związku z decyzją Ministra Finansów z dnia 1 kwietnia 2019 r. o blokadzie wydatków budżetu państwa, dotacja podmiotowa została zmniejszona do poziomu 8 415 tys. zł, zgodnie z pismem Ministra Energii znak DEJ.III.4543.13.2019, IK:353402 z 30 kwietnia 2019 r.

²² z 7 maja 2019 r., znak W/ZUOP/327/2019

²³ Zgodnie z wyciągami bankowymi z wyodrębnionego rachunku bankowego do celów dotacji za 2019 r. za okres od stycznia do grudnia 2019 r.

²⁴ Wykazane na ww. rachunku bankowym odsetki na początek roku 2019, w wysokości 1,31 zł dotyczyły odsetek bankowych od środków dotacji podmiotowej udzielonej w 2018 r.

²⁵ Na przykładzie miesiąca marca, czerwca, września i listopada 2019 r. nie stwierdzono nieprawidłowości w ewidencjonowaniu kosztów opłaty za prowadzenie rachunku wyodrębnionego dotacji podmiotowej.

Zakład przekazał raporty kwartalne z wykonanej działalności finansowanej z dotacji podmiotowej terminowo do 20 dnia każdego miesiąca następującego po upływie kwartału²⁶. Raporty każdorazowo zawierały informacje wymagane przepisami rozporządzenia ws. dotacji²⁷.

W dniu 27 lutego 2020 r. ZUOP przedstawił terminowo²⁸ Ministrowi Aktywów Państwowych raport roczny²⁹ z wykonywanej działalności finansowanej z dotacji podmiotowej w 2019 r. wraz ze sprawozdaniem finansowym za rok obrotowy 2019 i sprawozdaniem z działalności Zakładu w 2019 r. Do powyższych dokumentów załączono sprawozdanie niezależnego biegłego rewidenta z badania rocznego sprawozdania finansowego ZUOP oraz opinię z badania sprawozdania z wykonywanej działalności finansowanej z dotacji podmiotowej, wydanych po przeprowadzonym audycie.

Z raportu wynika, że dotacja podmiotowa została wykorzystana wyłącznie na pokrycie kosztów realizacji zadań przewidzianych do sfinansowania z budżetu państwa. Minister Klimatu postawieniem z 27 marca 2020 r.³⁰ zatwierdził rozliczenie dotacji na podstawie sprawozdania rocznego z wykonywanej działalności finansowanej z dotacji podmiotowej ZUOP³¹.

W sprawozdaniu rocznym z wykonywanej działalności finansowanej z dotacji podmiotowej w 2019 r. łączne koszty zadań objętych dotacją (12 138 851,23 zł) ujęte w kwartalnym raporcie za IV kwartał 2019 r.³² były wyższe o 1 275,92 zł w porównaniu do rocznego sprawozdania z wykonanej działalności finansowanej z dotacji podmiotowej w 2019 r.³³ (12 137 575,31 zł).

Główna księgowa ZUOP i Dyrektor ZUOP wyjaśnili³⁴, że w raporcie za IV kwartał 2019 r. zostały podane kwoty kosztów (12 138 851,23 zł) na podstawie ewidencji księgowej z dnia 15 stycznia 2020 r. Natomiast w wyniku uzgodnień kont podczas zamykania ksiąg rachunkowych i sporządzania bilansu ustalono, że koszty realizacji zadań objętych dotacją wynosiły 12 137 575,31 zł i tym samym ostatecznie koszty zostały zmniejszone o kwotę 1 275,92 zł.

[Dowód: akta kontroli str. I.2/23-100]

W 2019 r. Zakład uzyskał przychody w łącznej kwocie 21 344 552,59 zł, w tym: 12 250 048,57 zł z działalności objętej dotacją podmiotową (3 835 048,57 zł stanowiły przychody ze świadczonych usług unieszkodliwiania odpadów³⁵), 6 614 414,50 zł pozostałe przychody operacyjne, 1 571 215,84 zł przychody z tytułu kooperacji w badaniach rozwojowych i przemysłowych, 908 873,68 zł przychody finansowe. Kontrolujący zwracają uwagę na brak konsekwencji w wykazywaniu w polityce rachunkowości ZUOP³⁶ kont księgi pomocniczej³⁷.

W 2019 r. Zakład poniósł koszty w łącznej wysokości 19 589 704,20 zł, w tym koszty działalności objętej dotacją podmiotową wyniosły 12 137 575,31 zł (3 722 575,31 zł stanowiły koszty sprzedanych usług). Na działalności objętej dofinansowaniem środkami dotacji podmiotowej Zakład uzyskał zysk w wysokości 112 473,26 zł (12 250 048,57 zł - 12 137 575,31 zł).

Koszty rodzajowe, które zostały poniesione na realizację zadań nr 1-6 finansowanych z dotacji podmiotowej w 2019 r. przedstawia poniższe zestawienie.

(w zł)

Zadanie	Koszty ogółem	Plan	Wyko- nanie planu rzecz- owo- finans- owego (%)	Koszty bezpośrednie				Koszty pośrednie
				Wynagrod- ze- nia z narzutami	Materiały	Energia (w tym woda i ścieki w zadaniu 3 i 4)	Usługi obce	

1	888 000	900 000	98,7	484 000,00	24 206,39	6 000,00	10 793,61	363 000,00
2	2 391 000	2 720 000	87,9	1 089 000,00	96 182,09	40 442,91	348 625,00	816 750,00
3	1 953 000	2 400 000	81,4	895 400,00	110 779,74	60 242,26	215 028,00	671 550,00
4	449 000	461 000	97,4	121 000,00	3 843,35	4 000,00	229 406,65	90 750,00
5	1 342 500	1 780 000	75,4	605 000,00	40 482,00	8 000,00	235 268,00	453 750,00
6	1 391 500	1 654 000	84,1	665 500,00	48 462,58	12 000,00	166 412,42	499 125,00
Razem	8 415 000	9 915 000	X	3 859 900,00	323 956,15	130 685,17	1 205 533,68	2 894 925,00
% udział poszczególnych kosztów w dotacji podmiotowej				45,9	3,8	1,6	14,3	34,4

Przyznana dotacja została wydatkowana w pełnej wysokości na realizację zadań objętych dofinansowaniem środkami dotacji podmiotowej, a wielkość poniesionych poszczególnych rodzajów kosztów na realizację tych zadań jest zgodna z planem rzeczowo-finansowym³⁸ i wynika z ewidencji księgowej. Środki dotacji podmiotowej zostały wydatkowane na:

- 3 859 900,00 zł – wynagrodzenia z narzutami, które stanowią 45,9 % kwoty dotacji,
- 323 956,15 zł – materiały, które stanowią 3,8 % kwoty dotacji,
- 130 685,17 zł – energia (w tym woda i ścieki w zadaniu nr 3 i 4), które stanowią 1,6 % kwoty dotacji,
- 1 205 533,68 zł – usługi obce, które stanowią 14,3 % kwoty dotacji,
- 2 894 925,00 zł – koszty pośrednie – ogólnozakładowe, które stanowią 34,4% kwoty dotacji.

Przyznana dotacja pokryła 69,3 % wszystkich kosztów działalności objętej dotacją podmiotową, które wyniosły 12 137 575,31 tys. zł, w tym:

- 4 585 900, 00 zł – wynagrodzenia z narzutami (ze środków dotacji podmiotowej pokryto 84,2 %),
- 450 070,26 zł – materiały (dotacja 72,0 %),
- 177 427,84 zł – energia (dotacja 73,7 %),
- 1 919 846,09 zł – usługi obce (dotacja 62,8 %),
- 3 429 498,78 zł – koszty pośrednie - ogólnozakładowe (dotacja 84,4 %),
- 1 574 832,34 zł – koszty amortyzacji i pozostałe koszty (dotacja 0,0 %).

W porównaniu do planu rzeczowo-finansowego na 2019 r. łączna wysokość kosztów (12 137 575,31 zł) nie przekroczyła planu (13 815 000,00 zł).

[Dowód: akta kontroli str. I.2/25-100]

²⁶ Odpowiednio: 19 kwietnia 2019 r., 19 lipca 2019 r., 18 października 2019 r., 20 stycznia 2020 r.

²⁷ tj. 1) informację opisową z wykonywanej działalności finansowanej z dotacji podmiotowej, 2) informację o wysokości otrzymanych dotacji, 3) zestawienie przychodów i kosztów (...), 4) zestawienie przychodów i kosztów w układzie rodzajowym w podziale na poszczególne zadania.

²⁸ tj. do końca lutego roku następnego, zgodnie z § 3 ust. 1 rozporządzenia ws. dotacji

²⁹ Pismo znak GK.3125.1.2020, W/ZUOP/119/2020 z 26 lutego 2020 r.

³⁰ Pismo znak 1182484.3479420.27095DEJ-WIJ.481.1.2020.MK

³¹ Które zostało zbadane przez firmę audytorską w zakresie prawidłowości wykorzystania środków dotacji zgodnie z przeznaczeniem, wypełniając tym samym zapisy art. 119 ust. 3 Prawa atomowego i § 3 ust. 2 rozporządzenia ws. dotacji.

³² Przekazanego do Ministerstwa Aktywów Państwowych, pismem znak W/ZUOP/55/2020 z 17 stycznia 2020 r.

³³ Przekazanego do Ministerstwa Aktywów Państwowych, pismem znak GK.3125.1.2020, W/ZUOP/119/2020 z 26 lutego 2020 r.

³⁴ Wyjaśnienia Głównej księgowej ZUOP z 26 maja 2020 r. i wyjaśnienia Dyrektora ZUOP z 26 czerwca 2020 r, znak W/ZUOP/253/2020

³⁵ Zakład z tytułu wykonywanej działalności pobierał opłaty zgodnie z cennikiem usług na odbiór, transport, unieszkodliwianie i składowanie odpadów promieniotwórczych na rok 2019 r. zatwierdzonym przez Ministra Energii 12 grudnia 2019 r. Wartość uzyskanych przychodów ze świadczonych usług wynosiła 3 835 048,57 zł, co stanowiło 109,6 % przewidywanych rocznych wpływów oszacowanych i ujętych w zatwierdzonym przez Ministra Energii planie rzeczowo-finansowym ZUOP na 2019 r. (pismo znak DNP.I.096.10.2018, IK:296321 z 17 grudnia 2018 r.)

³⁶ Wprowadzoną zarządzeniem nr 1/2019 z 2 stycznia 2019 r. Dyrektora Zakładu Unieszkodliwiania Odpadów Promieniotwórczych – Przedsiębiorstwo Państwowe w sprawie wprowadzenia „Dokumentacji zasad (polityki) rachunkowości”

³⁷ W zestawienie kont służących do ewidencji kosztów i przychodów zadań finansowanych ze środków własnych, wykazanych w polityce rachunkowości ZUOP), pominięto konto analityczne 702-300/Przychody – odbiór źródeł wysokoaktywnych, co potwierdziła Główna księgowa ZUOP i Dyrektor ZUOP w złożonych na tą okoliczność wyjaśnieniach (z 18 czerwca 2020 r. i 26 czerwca 2020 r, znak W/ZUOP/253/2020).

³⁸ Zatwierdzonym przez Ministra Energii 17 grudnia 2018 r., znak DNP.I.096.10.2018, IK:296321

Szczegółową kontrolą objęto wydatki na zakupy i usługi na kwotę ponad 1 200 000,00 zł tj. 49 faktur o łącznej wartości stanowiącej 80% wartości wszystkich faktur objętych m.in. dotacją podmiotową na rok 2019.

Badanie przeprowadzone na próbie wydatków nie wykazało wydatków wykraczających poza zakres dotacji. Stwierdzono uchybienia w obiegu dowodów księgowych, które dotyczą kontroli merytorycznej dokonywanej przez ZUOP w 23 z 49 badanych dowodów księgowych:

- w 9 przypadkach kontroli merytorycznej dokonała osoba niewskazana, jako uprawniona do kontroli merytorycznej wydatków dla poszczególnych zadań (w tym 1 przypadek gdy na fakturze jest pieczętka osoby upoważnionej, ale brak jej podpisu)³⁹,
- w 14 przypadkach (dotyczących faktur księgowanych na kilka zadań) kontrola merytoryczna dokonana tylko przez 1 osobę (uprawnioną do kontroli merytorycznej 1 z zadań)⁴⁰.

W ZUOP funkcjonuje lista osób upoważnionych do kontroli faktur zakupu dla poszczególnych zadań. Ponadto zapisy dotyczące kontroli merytorycznej zawarte są w Instrukcji obiegu dokumentów księgowych w ZUOP, w której w pkt. 6.1 wskazano, że do kontroli merytorycznej upoważnieni są kierownicy komórek organizacyjnych, wyznaczone osoby lub samodzielni specjaliści według swoich kompetencji⁴¹, a w pkt. 7.2 kierownik komórki zlecającej zakup towaru lub usługi.

Jednocześnie Dyrektor ZUOP wyjaśnił, że potwierdzenia wykonania usług dokonały osoby odpowiedzialne za realizację umów z wykonawcami⁴².

Stan faktyczny wskazuje na rozbieżności w Instrukcji obiegu dowodów księgowych ZUOP oraz pomiędzy Instrukcją a praktyką. Ponadto w 3 przypadkach nie wskazano numeru zadania z planu rzeczowo-finansowego w opisie merytorycznym faktury.

Kontrolujący ocenili kontrolowane zagadnienie pozytywnie z zastrzeżeniami, ze względu na uchybienia w ocenie merytorycznej dowodów księgowych i brak spójności zestawienia kont analitycznych, wykazanego w polityce rachunkowości ZUOP z ewidencją księgową.

I.3. Realizacja zamówień publicznych

Procedury udzielania zamówień publicznych obowiązujące w ZUOP

W ZUOP, zgodnie z obowiązującym regulaminem organizacyjnym, obsługę udzielania zamówień publicznych zapewnia specjalista ds. zamówień publicznych, natomiast komórki merytoryczne, których bezpośrednio dotyczy tematyka określonego zamówienia biorą udział m.in. w procesie szacowania zamówienia, opracowania opisu przedmiotu zamówienia oraz kontaktów z wykonawcą w trakcie realizacji umowy. Nadzór nad całością problematyki udzielania zamówień sprawuje Zastępca Dyrektora ds. administracji i komunikacji.

[Dowód: akta kontroli str. I.3/1]

W okresie objętym kontrolą ZUOP posiadał procedurę udzielania zamówień publicznych w formie regulaminu udzielania zamówień publicznych RA 01 wydanego w lutym 2015 r. Dzieli on zamówienia na kategorie w zależności od ich wartości:

- zamówienia o wartości nie przekraczającej wyrażonej w złotych równowartości kwoty 30 000 € - są to: zlecenia zakupu, (gdy wartość nie przekracza 35 000 zł netto), zapytania ofertowe (o wartości powyżej kwoty 35 000 zł) oraz negocjacje wyłącznie z jednym wykonawcą

³⁹ Faktury do umowy 7/ZUOP/2018 oraz faktura 9/2019 wystawiona przez firmę RB Z Mazurek

⁴⁰ Faktury do umowy 159/ZUOP/2018

⁴¹ Pkt. 6.1 Instrukcji

⁴² Wyjaśnienia z 16 czerwca 2020 r.

(w sytuacji, gdy możliwe jest zawarcie umowy wyłącznie z 1 wykonawcą z przyczyn o obiektywnym charakterze);

- zamówienia o wartości przekraczającej wyrażonej w złotych równowartość kwoty 30 000 €, prowadzone w oparciu o ustawę Prawo zamówień publicznych (dalej: P.z.p.)⁴³.

Regulamin zawiera wzory 6 dokumentów m.in. wzór wniosku o rozpoczęcie postępowania, wzór zlecenia zakupu, wzór zamówienia, wzór protokołu z ustalenia wartości zamówienia.

[Dowód: akta kontroli str. I.3/1]

Kontrola postępowań o udzielenie zamówień publicznych

Kontroli poddano wszystkie zamówienia publiczne udzielone przez ZUOP w 2019 r. lub finansowane w 2019 r. z dotacji podmiotowej o wartości powyżej kwoty 30 000 €, udzielone w oparciu o P.z.p. (6). Ponadto skontrolowano wszystkie zapytania ofertowe udzielone przez ZUOP w 2019 r. (17)

W okresie od 1 stycznia 2019 r. do 31 grudnia 2019 r. w ZUOP prowadzono łącznie 23 postępowania o udzielenie zamówień publicznych:

- 6 w oparciu o ustawę P.z.p. (3 roboty budowlane, 2 dostawy, 1 usługa) o wartości wg umów 4 912 022,71 zł;
- 17 zapytań ofertowych o wartości poniżej progu stosowania P.z.p. o wartości wg umów 882 011,55 zł.

Łącznie skontrolowano dokumentację o wartości 5 794 034,26 zł.

[Dowód: akta kontroli str. I.3/1]

Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie stosowania przepisów ustawy P.z.p., a także procedur wewnętrznych. Zarówno opisy przedmiotu zamówienia, kryteria oceny ofert jak również wykonawcy zamówień nie budzą wątpliwości w zakresie przejrzystości procedury.

[Dowód: akta kontroli str. I.3/2]

Zespół kontrolujący ocenił kontrolowane zagadnienie pozytywnie.

Działalność ZUOP w kontrolowanym obszarze (pkt I.1, I.2, I.3) oceniono pozytywnie z zastrzeżeniami.

Stwierdzono uchybienia w ocenie merytorycznej dowodów księgowych (w 23 na 49 badanych faktur) i brak spójności zestawienia kont analitycznych, wykazanego w polityce rachunkowości ZUOP z ewidencją księgową.

II. Realizacja zaleceń wydanych w ramach kontroli Ministerstwa Energii w 2019 r.

Ocenie poddano realizację zaleceń wydanych przez Ministerstwo Aktywów Państwowych po kontroli ZUOP w 2019 r.

1. Dokonywać korekt na dowodach księgowych w sposób zgodny z wymogami określonymi w przepisach prawa.

Na podstawie kontroli zalecenie uznano za zrealizowane.

2. Dochowywać terminu płatności faktur, podawać informację o dokonywaniu płatności faktur przelewem oraz podawać nadany nr RK.

⁴³ tekst jednolity Dz. U. 2019 poz. 1843

Na podstawie kontroli zalecenie uznano za zrealizowane.

3. Dokonywać sprawdzenia dokumentów księgowych pod względem merytorycznym przez osoby do tego upoważnione.

Na podstawie kontroli zalecenie uznano za niezrealizowane. Szczegółowe informacje w pkt. I.2 wystąpienia pokontrolnego.

4. Dochowywać należytej staranności w zakresie datowania, podpisywania dokumentów oraz wypełniania wymaganych rubryk.

Na podstawie kontroli zalecenie uznano za zrealizowane. Nie stwierdzono uchybień formalnych podczas badania zarówno dokumentacji księgowej jak i dokumentacji przetargowej.

5. Przestrzegać regulacji wewnętrznych dotyczących zamówień publicznych w szczególności w zakresie stosowanych wzorów dokumentów.

Na podstawie kontroli zalecenie uznano za zrealizowane. Nie stwierdzono odstępstw od procedury podczas badania dokumentacji przetargowej.

Działalność ZUOP w kontrolowanym obszarze oceniono pozytywnie z zastrzeżeniami. W kontrolowanym obszarze stwierdzono uchybienia polegające na dokonywaniu kontroli merytorycznej faktur przez osoby do tego nieupoważnione.

Biorąc pod uwagę powyższe oceny, uwagi i wnioski wnoszę o:

1. Doprowadzenie do zgodności pomiędzy Instrukcją obiegu dokumentów księgowych a praktyką w zakresie obiegu dokumentów księgowych (tj. w zakresie kontroli merytorycznej);
2. Doprowadzenie do spójności zestawienia kont analitycznych, wykazanego w polityce rachunkowości ZUOP z ewidencją księgową.

Przedstawiając powyższe wystąpienie pokontrolne, proszę Pana Dyrektora o złożenie pisemnej informacji w sprawie sposobu wykorzystania wyników kontroli oraz o podjętych działaniach zmierzających do realizacji zaleceń pokontrolnych – w terminie w terminie 1 miesiąca od daty otrzymania niniejszego pisma.

Z poważaniem

Piotr Dziadzio
Sekretarz Stanu
Ministerstwo Klimatu
/ – podpisany cyfrowo/